

SAVOIR-VIVRE

Oliver Kuhn

tot ceea ce trebuie să știe
BĂRBATUL GENIAL

traducere din limba germană
MATEI MARTIN

AVOIR-VIVRE®

Colecție coordonată de Dana MOROIU

Oliver Kuhn, ALLES WAS EIN MANN WISSEN MUSS

Vademecum für alle Lebenslagen

© 2007, Droemersch Verlagsgesellschaft Th. Knaur Nachf. GmbH & Co. KG, München

© Baroque Books & Arts®, 2013

Imaginea copertei: Irina DOBRESCU

Concepție grafică © Baroque Books & Arts®

Redactor: Denise GEORGESCU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

KUHN, OLIVER

Bărbatul genial/Oliver Kuhn; trad.: Matei Martin. –

București: Baroque Books & Arts, 2013

2 vol.

ISBN 978-606-93227-3-4

Vol. 2. - ISBN 978-606-93227-2-7

I. Martin, Matei (trad.)

3-055.1

Niciun fragment din această lucrare și nicio componentă grafică nu pot fi reproduse fără acordul scris al deținătorului de copyright, conform Legii Dreptului de Autor.

Tipărit la Monitorul Oficial R.A.

E BINE DE ȘTIUT

SUPERLATIVELE PĂMÂNTULUI

Cel mai înalt vârf	Everest	8 848 m
Cei mai mari munți	Himalaya	2 500 km lungime, 180 280 km lățime
Cel mai mare lac cu apă dulce	Lacul Superior	82 103 km ²
Fluviul cu cel mai mare debit	Amazon	180 000 m ³ /s
Cel mai lung fluviu	Nil	6 671 km ²
Cel mai mare continent	Asia	44 250 000 km ²
Cea mai mare insulă	Groenlanda	2,17 milioane km ²

Cea mai mare peninsulă	Arabia	2 730 000 km ²
Cel mai fierbinte loc de pe glob	El Azizija (Libia)	58°C
Cel mai friguros loc de pe glob	Vostok (Antarctica)	-89,2°C (temperatura medie anuală: -55,6°C)
Cea mai mare adâncime	Groapa Marianelor	-11 034 m
Cel mai mare ocean	Pacific	166 240 000 km ²
Cea mai mare deltă fluvială	Gange Brahmaputra	80 000 km ²
Cel mai mare lac	Marea Caspică	371 000 km ²
Cel mai mare deșert	Sahara	8,7 milioane km ²
Cele mai multe precipitații	Mount Waialeale (Hawaii)	350 pe an
Locul cu cea mai mare umiditate	Cherrapunji (India)	10 795 mm de precipitații pe an
Locul cu cea mai mică durată de lumină solară	Polul Sud	182 de zile pe an fără soare

Țara cu cea mai mare populație	China	1,3 miliarde de locuitori
Cea mai mare metropolă	Tokyo-Yokohama	37 milioane de locuitori
Cel mai mare oraș	Mumbai	12,69 milioane de locuitori
Cea mai răspândită limbă	chineza	907 milioane de vorbitori

DATE ESENȚIALE DESPRE TERRA

Diametrul la Ecuator	12 756 km
Diametrul la pol	12 714 km
Greutate	$59\,742 \times 10^{24}$ kg
Suprafața de apă	361 milioane km ²
Atmosfera	78% azot, 21% oxigen, 0,93% argon, 0,03% dioxid de carbon

CELE MAI ÎNALTE CASCADE

Angel, Venezuela	979 m
Tugela, Africa de Sud	948 m
Gocta, Peru	771 m
Yosemite, SUA	739 m

Apropo: Cascada Niagara are doar 52 de metri înălțime. În 1901, Annie Taylor a reușit s-o străbată într-un butoi din lemn.

CEI MAI ÎNALȚI MUNȚI DE PE CELE ȘAPTE CONTINENTE

Everest	8 848 m	Asia
Aconcagua	6 962 m	America de Sud
McKinley	6 194 m	America de Nord
Kilimanjaro	5 895 m	Africa
Elbrus	5 642 m	Europa
Masivul Vinson	4 892 m	Antarctica
Piramida Carstensz	4 884 m	Oceania <i>sau</i>
Kosciuszko	2 228 m	Australia

CELE ȘAPTE MINUNI ALE LUMII ANTICE

Farul din Alexandria (282 î. Hr.)

A fost distrus de un cutremur în secolul al XIV-lea. Cu o înălțime între 115–160 metri, se presupune că era una dintre cele mai înalte construcții din lume la vremea aceea.

Colosul din Rhodos (250 î. Hr.)

Uriașa statuie din bronz a zeului soarelui, Helios, a străjuit portul doar 50 de ani, până când a fost distrusă de un cutremur.

Statuia lui Zeus din Olimpia a lui Fidias (450 î. Hr.)

Statuia din aur și fildeș, înaltă de 12 metri, a fost distrusă într-un incendiu izbucnit prin 460 (sau 475) d. Hr.;

însă asta s-a petrecut la Constantinopol, unde statuia fusese adusă cu o sută de ani în urmă.

Mausoleul din Halikarnas (350 î. Hr.)

Regele Mausol și-a ridicat un monument funerar atât de mare, încât și astăzi asemenea construcții se numesc mausolee. Al său s-a năruit în secolul al XIV-lea, în urma unui cutremur.

Piramidele de la Gizeh (2500 î. Hr.)

Monumentul funerar al lui Keops a fost construit din 2,3 milioane de blocuri de piatră, cântărind 2,5 tone fiecare. Piramida are o înălțime de 138 de metri. Pentru acest edificiu, faraonul a angajat aproape 360 000 de muncitori. Marea Piramidă din Gizeh s-a păstrat foarte bine până în zilele noastre.

Grădinile suspendate ale Semiramidei (550 î. Hr.)

Au fost construite de regele Nabucodonosor pentru a-i alina soției sale dorul de casă, dar, câtă vreme nu s-a păstrat nicio mărturie scrisă, ar putea fi vorba doar despre o legendă.

Templul zeiței Artemis din Efes (circa 550 î. Hr.)

Templul grec, construit din marmură, pentru a o venera pe zeița vânătorii a fost distrus de goți în anul 268 (sau 282) d. Hr.

CELE ȘAPTE MINUNI ALE LUMII MODERNE

Dintr-o listă cu 21 de obiective finaliste, 70 de milioane de oameni au ales, în 2007, cele șapte minuni ale lumii moderne.

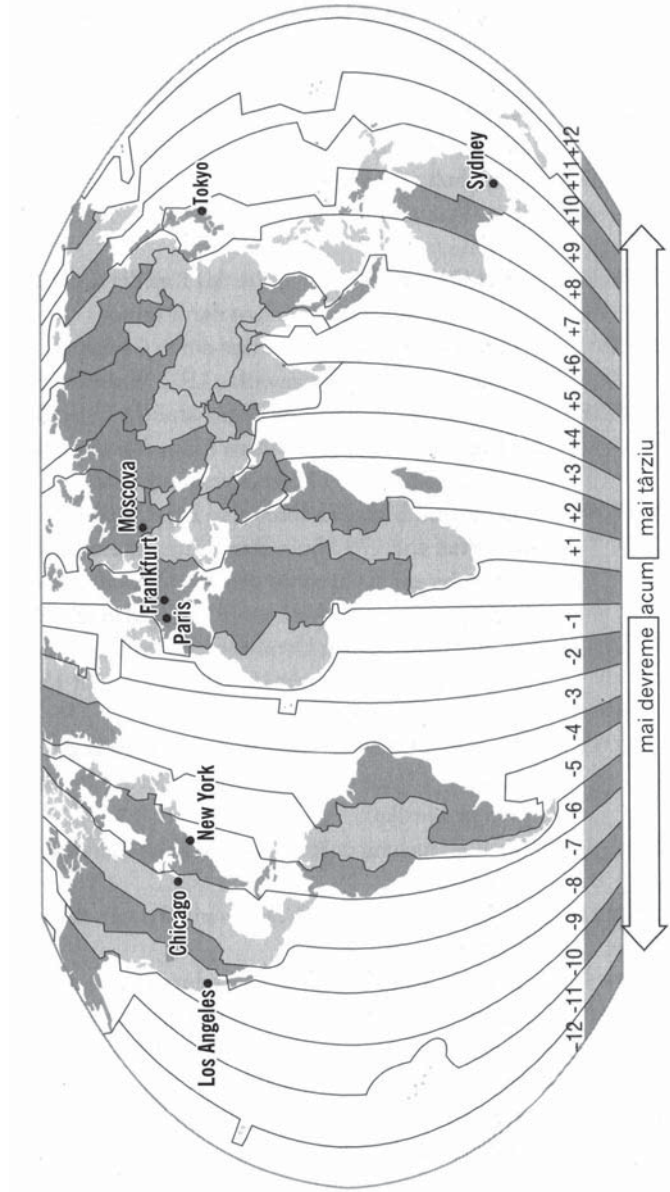
1. Vestigiile civilizației Maya de la Chichén Itzá, Peninsula Yucatan (Mexic).
2. Marele Zid Chinezesc (Republica Populară Chineză).
3. Statuia lui Hristos Mântuitorul (Cristo Redentor) din Rio de Janeiro (Brazilia).
4. Colosseumul din Roma (Italia).
5. Vestigiile civilizației Inca din Machu Picchu, Munții Anzi (Peru).
6. Orașul din piatră Petra (Iordania).
7. Monumentul funerar Taj Mahal (India).

Sub linie, pe locul 8, Castelul Neuschwanstein, din Germania.

CELE ȘAPTE MINUNI ALE NATURII

1. Marele Canion
2. Estuarul de la Rio de Janeiro
3. Aurora boreală
4. Marea Barieră de Corali
5. Cascada Victoria
6. Vârful Everest
7. Vulcanul Paricutin

FUSUL ORAR

DESCOPERIRI IMPORTANTE ȘI DESCOPERITORI

- 326 î. Hr. Alexandru cel Mare a ajuns în India.
- 1000 Prima descoperire a Americii („Markland“, „Helluland“) de către vikingii conduși de Leif Eriksson, fiul lui Eric cel Roșu.
- 1271–1295 Venețianul Marco Polo a ajuns în Asia Centrală și de Est.
- 1486 Bartolomeu Diaz a trecut de Capul Bunei Speranțe, pe care atunci l-a numit Capul Furtunilor.
- 1492 Cristofor Columb a descoperit-redescoperit America (1498, America de Sud, 1502, America Centrală).
- 1487–1498 Portughezul Vasco Da Gama a ajuns în Indiile de Est și a demonstrat pentru prima dată că Oceanul Indian comunică și cu alte mări.
- 1519 Ferdinand Magellan a pornit într-o expediție cu cinci vase și un echipaj de 270 de oameni, intenționând să facă ocolul Pământului. Lui i se datorează numele pe care-l poartă Oceanul „Pacific“ – pentru că el l-a privit ca pe o mare pașnică și liniștită. Magellan a fost ucis în 1521 de băștinașii filipinezi. În 1522, un singur vas, din întreaga flotilă, ce avea la bord un echipaj format din 18 oameni, a reușit să facă înconjurul lumii.
- 1531–1533 Francisco Pizarro a cucerit Peru și a distrus Imperiul Incaș (după ce Cortez reușise deja să-i învingă pe azteci în Mexic).
- 1776–1779 Navigatorul englez James Cook a reușit să facă înconjurul lumii.

- 1792–1793 Alexander Mackenzie a reușit să străbată America de Nord.
- 1852–1856 David Livingstone a traversat sudul Africii.
- 1908–1909 Ernest Shackleton a ajuns la Polul Sud magnetic.
- 14.12.1911 Roald Amundsen a atins Polul Sud, cu patru săptămâni înaintea competitorului său, Robert Falcon Scott.
- 1953 Edmund Hillary și Tenzing Norgway au ajuns pentru prima dată pe vârful Everest.
- 1958 Submarinul american *Nautilus* a trecut pe sub calota glaciară a Polului Nord.
- 12.4.1961 Pilotul sovietic Iuri Gagarin, în vârstă de 27 de ani, a făcut înconjurul Pământului în 108 minute, la o înălțime de 327 de kilometri, la bordul navetei *Vostok 1*.
- 1978 Reinhold Messner și Peter Habeler au reușit pentru prima dată să ajungă pe vârful Everest fără a avea rezerve de oxigen.
- 1989–1990 Reinhold Messner și Arved Fuchs au traversat Antarctica pe jos.

Amundsen versus Scott – întrecerea pentru cucerirea Polului Sud

Roald Amundsen a pornit la drum doar cu șapte oameni. Robert Falcon Scott avea un echipaj format din 33 de membri. Din expedițiile sale anterioare, Amundsen reușise să învețe multe de la inuiți, astfel încât și-a cumpărat o sută de câini Husky din Danemarca. Scott, în schimb, a preferat să se folosească de ponei. În ce privește echipamentul, în loc de saci de dormit cu trei straturi de izolație, cum avea Amundsen, el a ales cojoacele din blană de ren, care, din păcate, nu s-au dovedit eficiente. Norvegianul Amundsen a fost primul om care a ajuns

la Polul Sud (pe 14 decembrie 1911). Englezul Scott a ajuns la Pol de abia pe 18 ianuarie 1912 și a constatat că Amundsen îl întrecuse. Iar pe drumul de întoarcere a murit înghețat, la doar 18 kilometri de tabăra sa.

ISTORIA PĂMÂNTULUI

Dacă ar fi să ne imaginăm istoria Universului sub formă de calendar anual – adică dacă Big Bang s-ar fi produs exact la ora 0 pe 1 ianuarie – atunci acesta ar arăta cam așa:

1 ianuarie	Big Bang
1 mai	Calea Lactee
9 septembrie	sistemul solar
14 septembrie	Pământul
25 septembrie	Primul organism unicelular
9 octombrie	Cele mai vechi fosile descoperite până în prezent
12 noiembrie	Primele plante acvatice
15 noiembrie	Primele organisme pluricelulare
17 decembrie	Primele vertebrate
18 decembrie	Primele plante terestre
24 decembrie	Dinozaurii
25 decembrie	Mamiferele
27 decembrie	Păsările
29 decembrie	Extincția dinozaurilor
31 decembrie	ora 13.30 Primul om
	ora 22.30 Dezvoltarea agriculturii
	ora 23.59.20 Egiptul antic
	ora 23.59.50 Nașterea lui Iisus Hristos
	ora 23.59.59 Inventarea automobilului

SCARA EVOLUȚIEI

3,6 miliarde de ani	Primele organisme unicelulare.
700 de milioane de ani	Primele organisme pluricelulare.
450 de milioane de ani	Primul pește – <i>Astrapida</i> . Evoluționiștii încă mai caută specia care a făcut trecerea spre primate.
45 de milioane de ani	Prima primată, <i>Eosimias</i> (trăia în copaci).
7,5 milioane de ani	Un precursor al omului, prima primată bipedă, <i>Australopithecus afarensis</i> .
3 milioane de ani	<i>Australopithecus africanus</i> , mai mare și mai puternic, îi face concurență.
2 milioane de ani	<i>Homo erectus</i> descoperă focul și folosește unelte.
200 000 de ani	Omul de Neanderthal descoperă armele.
130 000 de ani	Apare <i>Homo sapiens</i> .

REVOLUȚII CARE AU SCHIMBAT LUMEA

Glorioasa Revoluție, 1689

Este denumită astfel pentru că l-a îndepărtat de la tron fără vărsare de sânge pe regele englez Iacob al II-lea Stuart. În *Bill of Rights*, drepturile monarhului sunt limitate, iar Parlamentul este investit cu putere legislativă.

Războiul de Independență al Statelor Unite ale Americii, 1775–1783

Insurecție reușită a coloniilor americane împotriva britanicilor. Revolta s-a concretizat prin adoptarea Declarației de

Independență (Thomas Jefferson) și a unei Constituții în care sunt stipulate separația puterilor în stat și drepturile fundamentale.

Revoluția Franceză, 1789–1799

Pe 14 iulie 1789, poporul a luat cu asalt Bastilia. Adunarea Națională a statuat drepturile omului și eliminarea tuturor privilegiilor. În august 1792, poporul a năvălit la Tuileries și astfel a fost înlăturată și monarhia. Cu sloganul: *Liberté, égalité, fraternité*. Regele Ludovic al XVI-lea a fost executat pe 21 ianuarie 1793.

Revoluția din Germania, 1848–1849

Adunarea Națională de la Frankfurt și-a propus adoptarea unei noi Constituții, în ședințele ținute la Paulskirche. Nu s-a ajuns însă la vreun consens, iar încercările de adoptare a unei noi legi fundamentale au fost înăbușite sângeros de forțele de ordine.

Revoluția din Octombrie 1917

Pe 7 noiembrie 1917, un crucișător a tras salve de tun spre Palatul de Iarnă din Sankt Petersburg (Petrograd). Bolșevicii conduși de Vladimir Ilici Lenin au cucerit palatul și au fondat, la începutul anului 1918, Republica Socialistă Federativă a Sovietelor și primul stat comunist din lume.

Revoluția din Noiembrie 1918

Căderea monarhiilor. Formarea republicilor parlamentare. Karl Liebknecht a proclamat „Republica socialistă liberă”. Însă Revoluția din noiembrie a fost înăbușită. A luat naștere Republica de la Weimar, fondată de președintele Reich-ului, Friedrich Ebert.

Revoluția culturală, 1966–1969

Mao Zedong a încercat să-și consolideze autoritatea și să scape de adversari pragmatici precum Deng Xiaoping. „Gărzile Roșii” terorizau criticii regimului și deportau sute de mii de oameni în ținuturi nelocuite. Mao s-a folosit de armată pentru a impune ordinea stabilită de el.

ISTORIA TEHNICII MILITARE

Armele sunt un important motor al progresului omenirii, cu contribuții în modernizarea tehnologiei:

4000 î. Hr.	Carul de luptă cu două roți
200	Zalele de fier
300	Scărița (pentru călărie)
1100	Arbaleta
1200	Praful de pușcă
1350	Armele de foc
1451	Grenadele
1592	Vasele de luptă blindate
1718	Armele automate
1776	Submarinele
1797	Parașutele
1866	Torpila și dinamita
1903	Avioanele
1915	Gazele toxice
1916	Tancul
1917	Portavionul
1918	Sonarul
1933	Radarul
1937	Elicopterul
1938	Avioanele cu reacție
1943	Aparatele cu vedere nocturnă
1945	Bomba atomică

1951	Bomba cu hidrogen
1955	Submarinele atomice
1977	Bomba cu neutroni
1982	Avionul „invizibil“

CĂPETENII HOMO- SAU BISEXUALE

Ahile, Alexandru cel Mare, Iulius Caesar, Richard-Inimă-de-Leu, Frederic al II-lea al Prusiei, Lawrence al Arabiei.

VICTORII MILITARE ÎN INFERIORITATE NUMERICĂ

1070	Wilhelm Cuceritorul (din Normandia) și armata sa de 10 000 de oameni au reușit să cucerească întreaga Anglie (1,5 milioane de locuitori).
1211	Mongolul Gînghis Han a învins, în fruntea celor 75 000 de oameni ai săi, armata chineză, formată din 600 000 de soldați.
1521	Hernando Cortez a ajuns în Mexic împreună cu 550 de soldați spanioli și a reușit să supună Imperiul Aztec (10 milioane de oameni).
1836	189 de soldați s-au luptat, la Alamo, cu 2 000 de mexicani și au reușit să măcelărească mai mult de jumătate din inamici.
1915	Generalul german Paul von Lettow-Vorbeck, aflat la conducerea unor trupe mixte (14 000 de ostași europeni și africani), a respins atacul armatei aliate (300 000 de soldați).